

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng Chủ nhật ngày 13/03/2022.

*****

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 822

“NGƯỜI NIỆM PHẬT NHẤT ĐỊNH PHẢI KHÔNG THAM SÓNG SỢ CHẾT”

Hầu như ai cũng sợ chết. Người ta vừa nghe đến ma cũng đã sợ rồi mặc dù không biết ma hình dạng ra sao. Đó là một cảm giác từ vọng tưởng. Chúng sanh tầng không gian khác hữu duyên thì chúng ta sẽ gặp. Người xưa nói: **“Hữu duyên thiên lý năng tương ngộ, vô duyên đối diện bất tương phùng”**, có duyên thì cho dù cách xa ngàn dặm cũng gặp, không có duyên thì dù đối mặt cũng không gặp.

Chúng ta phải nhìn thấu được Sinh – Lão – Bệnh – Tử là chắc thật, không ai có thể tránh được. Đây là định luật, dù sợ chết hay không sợ chết thì ai cũng đến lúc phải chết. Người sợ chết thì đến lúc chết rất khủng khiếp. Người không sợ chết vì đã hiểu thấu được lẽ đương nhiên của nó rồi, đến lúc thân tứ đại tan rã thì tự tại ra đi cho dù muốn hay không muốn. Chúng ta học Phật là để chúng ta hiểu thấu được kiếp nhân sinh này là như vậy.

Có nhiều người cho rằng học Phật là để được Phật bảo hộ, để Phật giúp chúng ta bình an, mạnh giỏi, sống hoài không chết. Không có ai là trẻ mãi không già. Thích Ca Mâu Ni Phật thân tứ đại của Ngài đến năm 80 tuổi cũng tan rã. Ta hiểu thấu để xem nhẹ nó chứ không phải là càng học càng mê, cho rằng pháp này là pháp tai qua nạn khỏi, trẻ mãi không già.

Hòa Thượng nói: **“Tôi chưa từng có ý niệm mong cầu trẻ mãi không già”**. Ngài hiểu rõ được lẽ đương nhiên của kiếp nhân sinh. Sinh – Lão – Bệnh – Tử là chắc thật, sinh ra rồi phải già đi, thân tứ đại sẽ hao mòn và sẽ bị bệnh, rồi đến lúc nó sẽ phải tan rã, phải chết. Đến lúc cần phải đi thì ta phải chấp nhận. Quan trọng nhất là chúng ta đã làm những việc cần làm nên làm, không tham cầu luyến tiếc. **“Minh chết rồi gia sản này ai hưởng? Tiền tài này nhiều quá! Vợ đẹp con xinh sẽ ra sao?”**. Đó là những sự vướng mắc. Chúng ta phải nhìn thấu, học Phật là để nhìn thấu!

Có một câu nói khiến tôi hết sức chấn động: **“Cái chết là kết quả cuối cùng của kiếp con người mà không ai có thể tránh được”**. Chúng ta còn sống thì tương phùng, sống cho ý nghĩa, khi chết thì chết thôi. Nhưng điều này cũng không dễ dàng. Hòa Thượng thường hay nhắc đến một người cư sĩ lúc bình thường đi hộ niệm thì khai thị, khuyên người ta phải buông bỏ đi thế gian này vì thế gian là cõi tạm, ai rồi cũng sẽ chết. Nhưng lúc người cư sĩ đó sắp chết, người ta đến hộ niệm thì chính người cư sĩ đó không đồng ý cho hộ niệm vì sợ hộ niệm thì mình sẽ chết.

Ở Việt Nam cũng có nhiều người lúc bình thường đi hộ niệm, khai thị cho người khác nhưng đến lúc chính họ lâm chung thì cơ thể tím bầm, cứng đờ vì họ chưa chuẩn bị cho cái chết, họ cố gắng níu kéo sự sống nhưng không thể níu kéo được. Tổ Ân Quang để một chữ “**Chết**” rất to trên bàn thờ Tổ, khi bước lên là nhìn thấy. Ngài muốn nhắc nhở chính mình cái chết luôn liền kề. Người xưa nói: “**Vô thường lão bệnh, bất dữ nhân kỳ. Triều tồn tịch vong, sát na dị thể**”. Cái chết không hẹn với người, bỗng chốc ta đã chuyển qua đời khác. Những việc gì cần làm, nên làm thì chúng ta phải làm ngay, không trì hoãn!

Bình thường họ chia sẻ, khai thị cho người thì nói rất hay, nhưng khi chính họ sắp chết thì mới thấy chính mình vẫn còn dính mắc mọi thứ. Xung quanh chúng ta là nhà cửa, con cái, tài sản, lúc lâm chung sẽ hiện hữu đầy đủ. Cảnh tử biệt chúng ta chưa từng thấy, nhưng cảnh sinh ly chúng ta thường chứng kiến. Chúng ta mới chỉ đưa tiễn người thân của mình ra đi cho nên tử biệt chưa da diết, khi chính mình ra đi thì sẽ khác. Chúng ta nghĩ rằng mình tiễn đưa Cha Mẹ, tiễn đưa vợ chồng cũng là đau đớn lắm rồi, nhưng khi chính mình ra đi thì mới thấy sự chịu đựng của mình.

Đĩa đầu tiên tôi dịch là “*Cư sĩ Lý Khánh Hòa niệm Phật vãng sanh*”. Trên Youtube cũng có đăng bài này. Cư sĩ Lý Khánh Hòa bị ung thư rất nặng, chân sưng phù lên to như chân voi nhưng ông rất kiên cường. Ông cố gắng kéo chân lên để ngồi kiết già niệm Phật. Vợ ông còn trẻ và có tâm hết sức mạnh mẽ. Khi ông kiên trì niệm Phật thì bà ngồi đỡ vai ông và nói: “*Anh cố mà niệm Phật vãng sanh! Anh đi trước đi, chờ mẹ con em ở bên đó!*”. Ông đã niệm Phật và nhẹ nhàng ra đi.

Hòa Thượng nói: “**Người niệm Phật phải nên nhớ, nhất định không tham sống sợ chết, phải hiểu rõ, nhìn cho thấu đáo! Chết là một định luật không ai có thể tránh khỏi, có sợ hay không sợ thì cái chết cũng đến, vậy thì ta hãy để cho nó tự nhiên! Ta chỉ làm những việc cần làm**”.

Tổ Ân Quang dạy: “**Đón luân tận phận, nhàn tà tồn thành, tín nguyện niệm Phật, cầu sanh Tịnh Độ**”, dốc hết trách nhiệm trong vai trò trách nhiệm của mình, lúc rảnh rỗi thì giữ tâm mình không xen tạp, không xao động, một lòng niệm Phật cầu sinh Tịnh Độ.

Bồ Tát Đại Thế Chí trong “*Niệm Phật Viên Thông Chương Số Sao*” dạy chúng ta: “**Gom nhiếp sáu căn, tịnh niệm nối nhau, bất giả phương tiện, tự đắc tâm khai, đắc Tam Ma Địa**”, không cần một phương tiện nào khác, chỉ cần gom nhiếp sáu căn, giữ tâm thanh tịnh niệm Phật, tự tâm được khai mở để vào được cảnh giới của Phật. Ta biết rõ Sinh – Lão – Bệnh – Tử là chắc thật, không cần phải lo lắng, cứ nỗ lực làm những việc cần làm, đừng lo lắng mình sắp chết, đừng để người ta hù dọa là mình sắp chết tới nơi rồi.

Bác sĩ mà nói với bệnh nhân là họ sắp chết thì bệnh nhân đó sẽ rất hoảng sợ, vì vậy bác sĩ không nên nói cái chết với bệnh nhân. Cách đây 3- 4 năm, bác sĩ lúc khám bệnh đã sờ vào ngực tôi nhẹ nhẹ rồi nói: “*Thầy có sao không? Thầy có biết là Thầy có thể chết bất cứ lúc nào không?*”. Tôi nói: “*Tôi biết mà!*”. Người bình thường mà nghe câu nói đó của bác sĩ thì sẽ rất kinh khủng. Chúng ta đừng để người ta gạt,

đừng để người ta làm cho hoảng sợ! Tất cả đều có thể thay đổi. Có người chỉ vì lời nói mà có thể chết. Có câu chuyện kể về hai ông đi chẩn đoán xét nghiệm bệnh nhưng bác sĩ đưa nhầm bệnh án cho hai ông. Ông bệnh nặng thì bác sĩ ghi là không có bệnh, ông không có bệnh thì bác sĩ lại ghi là có bệnh rất nặng. Do vậy khi về nhà thì ông có bệnh nặng vẫn sống khỏe, còn ông không bệnh thì chết. Đây là tự mình hù dọa mình!

Hòa Thượng nói: **“Người bị ung thư không chết vì ung thư mà chết vì sợ”**. Suốt ngày họ cứ tự dọa mình cho nên họ càng nhanh chết. Suốt ngày họ sờ vào cơ thể rồi thấy hôm nay khối u đã to hơn. Chúng ta muốn khối u to thì nó to, chúng ta nghĩ đến cái chết thì càng chết sớm.

Hòa Thượng nói: **“Thế giới ngày nay động loạn. Họ nhận biết không rõ ràng, nhìn không thấu đáo cho nên tâm của họ cũng đang động. Họ chính mình lúc nào cũng có ý niệm tham sống sợ chết. Tâm sanh tử này đang tồn tại”**. Chúng ta đang có tâm tham sống sợ chết cho nên bằng mọi cách, bằng mọi giá mưu cầu làm thế nào để cho sự sống có thể kéo dài lâu hơn. Khi chúng ta hỏi họ muốn sống bao lâu, họ nói: **“Tôi chỉ cần sống đến 70 tuổi, 80 tuổi là được”**. Nhưng khi họ 70 tuổi, 80 tuổi thì họ lại nói họ muốn sống đến 90 tuổi. Khi đã 90 tuổi rồi thì họ lại nghĩ **“sống đến 100 tuổi tốt hơn”**.

Hòa Thượng nói: **“Nhà Phật nói “liễu thoát sinh tử”. “Liễu” là hiểu rõ. Bạn thật sự hiểu rõ được chân tướng của sinh tử thì bạn sẽ không tham sống và bạn cũng không sợ chết. “Liễu sinh tử” là hiểu rõ được sẽ sinh ra và chết đi. Đó là một lẽ đương nhiên, vậy thì ta không cần phải bận tâm”**.

Sinh thì chúng ta đã được sinh ra rồi. Chúng ta phải làm để nào để sự có mặt của chúng ta trên cuộc đời này thật sự hữu dụng. Cả một cuộc đời này đã hữu dụng rồi thì khi chết đi, chúng ta sẽ không còn tiếc nuối. Chúng ta phải hiểu rõ chữ **“liễu sinh tử”**. **“Liễu”** là minh bạch, tường tận, thấu suốt. Khi ta tường tận được chân tướng của sinh tử thì chúng ta nhất định không tham sống sợ chết. Sống là nghĩa vụ, bổn phận, trách nhiệm. Khi chết đi thì nghĩa vụ, bổn phận, trách nhiệm đã hoàn thành.

Hôm qua chúng ta học lịch sử Việt Nam, có một chiến sĩ cách mạng phải ngồi tù và nhận án tử hình. Nhưng ở trong tù, anh vẫn tiếp tục học tập. Mọi người nói: **“Sắp bị tử hình rồi, anh còn học làm gì nữa?”**. Người chiến sĩ ấy trả lời: **“Học để nếu ta chưa chết thì ta là người hữu dụng, nếu chết đi thì ta là một linh hồn có văn hóa”**. Đúng là khi người ta đầy nhiệt huyết, đầy khí tiết thì khi chết đi, người ta sẽ trở thành bất tử! Chúng ta thấy nhiều người sống ở thế gian này như những con ma vật vờ với cái xác, sống không có ích gì. Ma hay linh hồn là đã rời khỏi thân xác. Có những người vẫn ở trong thân xác nhưng sống vật vờ không có hữu ích gì.

Hòa Thượng nói: **“Tham sống sợ chết là vọng tưởng. Phàm phu sáu cõi sống trong vọng tưởng, đây là một sự việc rất khổ. Người học Phật chúng ta phải ghi nhớ, nhất định không được tham sống sợ chết! Thực tế mà nói, vãng sanh Thế giới Tây Phương Cực Lạc càng sớm càng tốt! Phải nên biết thế gian này quá khổ, không có một chút gì đáng để ta lưu luyến! Đặc biệt là nếu đồng tu Tịnh Độ còn lưu luyến thế gian này thì làm sao có thể vãng sanh!”**. Chúng ta phải biết rằng vãng sanh không phải là chết.

Có người hoàn toàn không hiểu nên mới nói: “*Khuyên mau vãng sanh là khuyên mau chết*”. Người tham sống sợ chết nhất định sẽ không hi sinh phụng hiến.

Tuần trước chúng ta học lịch sử Việt Nam. Bà Đặng Thị Nhu là vợ của ngài Hoàng Hoa Thám - nhà lãnh đạo khởi nghĩa Yên Thế. Vì muốn giữ khí tiết nên lúc bị giặc bắt đưa đi lưu đày, bà đã nhảy xuống biển để giữ khí tiết, không hề tham sống sợ chết. Người tham sống sợ chết thì không thể hi sinh phụng hiến. Người tận tâm tận lực cho thể nhân thì không tham sống sợ chết. Không tham sống sợ chết thì họ không sợ khổ cực, không sợ nắng mưa. Có người bị phỏng tay một chút thì cảm thấy đau đến xương tủy. Thế gian nói: “*Nhà giàu đứt tay bằng ăn mày đổ ruột*”. Mấy hôm trước, trong lúc làm việc, do sơ ý nên tôi nắm tay vào thanh sắt nóng, tôi nghe thấy tiếng xèo xèo. Khi đó tôi không kêu than đau đớn mà chỉ trách mình không cẩn thận nên sẽ phải phải nghỉ lao động một thời gian, khi làm việc bằng một tay thì sẽ mất năng suất lao động. Hôm nay tay tôi đã khỏi hoàn toàn.

Hòa Thượng nói: “*Có rất nhiều người niệm Phật, trên miệng thì nói tin Phật nhưng trong lòng thì không tin. Họ nói là họ bằng lòng vãng sanh nhưng khi chân thật bảo họ vãng sanh thì họ lại tham sống sợ chết, không nỡ rời bỏ thế gian này. Khi lâm chung, họ tham sống sợ chết, không muốn vãng sanh về Tây Phương Cực Lạc. Đây là một ý niệm rất sai lầm! Vãng sanh chân thật là vĩnh sanh, có nghĩa là không chết. Vãng sanh là sống mà ra đi chứ không phải là chết mà ra đi, có nghĩa là rất tỉnh táo, không mơ hồ*”. Miệng họ lúc nào cũng cầu vãng sanh nhưng đến lúc lâm chung họ vẫn chưa xả bỏ, vẫn rất lưu luyến thế gian này.

Hòa Thượng Hải Hiền đã biểu diễn cho chúng ta thấy. Các Phật tử nói: “*Chùng nào Ngài vãng sanh thì Ngài báo trước để chúng con đến hộ niệm*”. Ngài cười nói: “*Người ta hộ niệm cho mình thì không chắc*”. Ý Ngài là phải chính mình niệm, chính mình tự tại ra đi. Đó là vĩnh sanh chứ không phải chết, vẫn còn sống mà ra đi.

Hòa Thượng nói: “*Sinh tử là từ duyên khởi, là từ chính mình biến hiện. Nếu bạn tham sống sợ chết thì cái chết ở ngay trước mặt bạn, bạn liền khủng khiếp lo sợ*”. Hòa Thượng muốn giải thích cho chúng ta thấy rõ chân tướng sự thật của sinh tử: Đây là một lẽ đương nhiên, không ai có thể thay đổi được. Vậy thì có muốn cũng không đúng, có sợ thì càng không đúng. Nó sẽ tự nhiên.

Từ rất lâu, tôi đã nghe Hòa Thượng dạy: “*Còn sống một ngày thì hãy làm việc tốt một ngày! Phải mau mau làm việc tốt khi hơi ấm còn trong thân tứ đại! Một khi hơi ấm không còn ở trong thân tứ đại thì có muốn làm việc tốt cũng không còn cơ hội*”. Vậy thì còn sống một ngày, ta làm thêm một ngày việc tốt, không còn sống nữa thì thôi. Từ lâu tôi đã lấy lời dạy này của Ngài để cảnh giác cao độ cho chính mình. Chúng ta phải hiểu rõ, đừng để ý niệm tham sống sợ chết dọa mình. Để làm được điều này cũng cần phải có quá trình công phu chứ không dễ dàng!

Lúc bình thường, chúng ta nói rất mạnh nhưng khi tướng chết hiện ra thì chúng ta có còn tỉnh táo hay không, đó mới là mấu chốt. Nhưng mọi người phải nên nhớ: **“Ta đến thế gian này một mình rồi khi ra đi ta cũng ra đi một mình”**. Ta thử hỏi **“chồng ơi, chồng đi với vợ nha!”** thì vợ, chồng, con cái chắc chắn sẽ không cùng đi với ta. Chúng ta phải nhìn thấu chân tướng của câu **“Sinh – Tử một mình”**. Ta cô độc mà đến và cũng cô độc mà ra đi. Nhưng chúng ta giác ngộ rồi, chúng ta là người niệm Phật, khi chúng ta ra đi sẽ không cô độc.

Hòa Thượng nói: **“Người chân thật niệm Phật, khi lâm chung, tâm địa thanh tịnh, định tĩnh, tự tại, thần trí minh mẫn, không bàng hoàng, không thoảng thốt, không khẩn trương, không lo sợ. Ta biết rõ vì sao có được hiện tượng này vì ta biết rõ được chân tướng. Còn người không biết rõ được chân tướng của sinh tử thì ngược lại, tinh thần bất an lo sợ, khủng khiếp, họ tham sống sợ chết. Phải nhìn thấu được chân tướng của sinh tử thì mới không tham sống sợ chết”**.

Có người cả đời niệm Phật nhưng chưa nhìn thấu được chân tướng của sinh tử cho nên khi nó đến thì họ lo sợ, bàng hoàng, tham sống sợ chết, cố níu kéo. Họ vẫn phải chết nhưng khi chết thì đọa lạc. Họ dính mắc đủ điều, không buông được nhà cửa, con cái, tài sản, công việc. Có người nói: **“Việc này không thể không làm! việc này vẫn chưa làm được!”**. Họ cứ canh cánh trong lòng mong một ngày làm được, cuối cùng khi sinh tử đến thì họ viện cớ, đặt điều kiện với quỷ vô thường: **“Việc này tôi muốn làm mà chưa làm xong, để tôi làm xong đã!”**. Việc này dẫn họ vào vòng sinh tử, không thể thoát được.

Hòa Thượng nhắc: **“Người niệm Phật chúng ta phải ghi nhớ nhất định không được tham sống sợ chết, phải hiểu rõ chân tướng của sinh tử!”**. Hiểu rõ để ta làm tốt những việc cần làm, để khi cái chết đến thì ta nhẹ nhàng chấp nhận, nhẹ nhàng ra đi. Có nhiều người rất sợ nghe đến cái chết. Ngày Tết họ không muốn nhắc đến chữ **“chết”**. Nhưng bao năm nay, vào ngày Tết ai cũng chúc tôi: **“Mong Thầy sớm vãng sanh Tây Phương Cực Lạc!”**. Người ta chúc hay không chúc cũng không quyết định đến việc vãng sanh của mình, tất cả là do công phu buông xả của chính mình. Ý niệm tham sống sợ chết là vọng tưởng, là vọng niệm. Phạm phu ở trong sáu cõi đều sống trong vọng tưởng cho nên họ rất khổ. Họ luôn có ý niệm muốn sống lâu thêm một chút, không bao giờ muốn nghĩ đến cái chết vì vậy khi cái chết đến họ rất bàng hoàng, sững sốt, lo sợ.

Có nhiều người nói: **“Đến với đạo Phật phải nghe toàn từ “chết”. Như vậy là bi quan, yếm thế!”**. Nhưng Phật dạy chúng ta hiểu rõ chân tướng của Sinh – Lão – Bệnh – Tử để chúng ta nắm lấy cuộc sống này để từ trong vòng sanh tử mà đạt đến chỗ không còn sanh tử chứ không phải đến với Phật để nghe về vô thường mà bi quan yếm thế. Ta biết rõ hơn để biết làm tốt hơn. Nếu ta cứ vọng tưởng, tham sống sợ chết thì tham cũng vậy, không tham cũng vậy.

Thế gian nói: “*Có cái chết nhẹ như lông hồng, nhưng có những cái chết nặng như Thái Sơn*”. Người tham sống sợ chết thì thấy cái chết nặng như núi. Có những người coi cái chết nhẹ như lông hồng, sống cuộc đời ý nghĩa thì họ lại trở thành bất tử.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng nhắc chúng ta: Người niệm Phật phải hiểu rõ chân tướng của Sinh – Lão – Bệnh – Tử, hiểu rõ để đừng chấp mắc. Người cả đời niệm Phật rất tốt nhưng nếu vẫn nhìn không thấu, không buông được, vẫn tham sống sợ chết thì cả một đời này không có kết quả tốt.

*****

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!